

HANDLINGAR

till

sammanträdet

2018-06-11—12

Del 2 sid 139-217

Påminner om LFs beslut 23 april:

§34 Avslutning och information om inställt sammanträde i september

Ordförande Bengt Lindström informerar om att, efter samråd med gruppledarna, ställs landstingsfullmäktiges sammanträde 24 september in.

000139

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Sammanträdesplan 2019 för regionstyrelsen och dess utskott och regionfullmäktige

Ordförandens förslag

1. Regionfullmäktige sammanträde under 2019 den 25 februari, 29 april, 10-11 juni, 23 september, 18-19 november.

Sammanfattning

Sammanträdesplanen för 2019 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, arbetsutskottet och personalutskottet bör fastställas snarast så att planeringen inför dessa möten kan påbörjas och förbereds på positivt sätt. Sammanträdesplanen utgår från Kommunallagen, fullmäktiges arbetsordning och en ärendeprocess som ger möjlighet att beslutsunderlag hanteras på lämpligt sätt.

Eftersom organisation för den nya regionen ännu inte är fastställd kan förändringar i sammanträdesplanen behöva göras efter behov.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Landstingsfullmäktige beslutade 2018-04-23 att det nya namnet på nuvarande Landstinget Dalarna, efter 2019-01-01, blir Region Dalarna. Därav blir landstingsfullmäktige regionfullmäktige och landstingsstyrelsen regionstyrelsen.

Sammanträdesplanen för 2019 för regionfullmäktige (RF), regionstyrelsen (RS), arbetsutskottet (AU) och personalutskottet (PU) bör fastställas snarast för att planeringen ska kunna förberedas. Dessutom planeras dialogdagar, men dessa är inte föremål för en politisk process. Dialogdagarna planeras till 4 mars, 8 april och 6 maj.

Regionfullmäktige sammanträden förläggs utifrån Kommunallagen gällande arbetsordning och för att beslutsunderlag ska kunna processas på lämpligt sätt. Regionstyrelsens sammanträde förläggs två veckor före regionfullmäktige och sammanträden för AU och PU normalt till tre veckor

000140

före regionstyrelsen. Undantag är landstingsfullmäktiges
budgetsammanträden som ligger planerade två dagar vardera i juni och
november månader.

Personalutskottets sammanträden förläggs på onsdagar.

Sammanträdesplanen är nu redovisad som att den nya politiska
regionorganisationen kommer att benämnas som regionfullmäktige
respektive regionstyrelsen. Dessa namn är att betraktas som arbetsnamn.
Faktiskt beslut om namn kommer att fastställas senare. Då anpassas
arbetsnamnen till den nya organisationen.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Sammanträdesplanen bidrar till att kostnaderna för regionens centrala
politiska organ hålls inom planerad budget.

Juridik

Sammanträdesplanen utgår från kommunallagen 5 kap. 12 §, 6 kap 23 §,
fullmäktiges arbetsordning och landstingsstyrelsens reglemente.

Samverkan med fackliga organisationer

Sammanträdesplanen är inte föremål för facklig samverkan. Utifrån den
fastställda sammanträdesplanen planeras MBA-överläggningar.

Uppföljning

Uppföljning är inte aktuellt för detta beslut.

000141

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 67 Sammanträdesplan 2019 för regionstyrelsen och dess utskott och regionfullmäktige

Diarienummer LD18/01218

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige

1. Regionfullmäktige sammanträde under 2019 den 25 februari, 29 april, 10-11 juni, 23 september, 18-19 november.

Landstingsstyrelsen beslutar för egen del

2. Regionstyrelsen sammanträder under 2019 den 11 februari, 15 april, 27 maj, 9 september och 4 november.
3. Arbetsutskottet sammanträder under 2019 den 28 januari, 25 mars, 6 maj, 26 augusti och 14 oktober.
4. Personalutskottet sammanträder under 2019 den 23 januari, 13 mars, 15 maj, 21 augusti och 9 oktober.

Sammanfattning av ärendet

Sammanträdesplanen för 2019 för regionfullmäktige, regionstyrelsen, arbetsutskottet och personalutskottet bör fastställas snarast så att planeringen inför dessa möten kan påbörjas och förbereds på positivt sätt. Sammanträdesplanen utgår från Kommunallagen, fullmäktiges arbetsordning och en ärendeprocess som ger möjlighet att beslutsunderlag hanteras på lämpligt sätt.

Eftersom organisation för den nya regionen ännu inte är fastställd kan förändringar i sammanträdesplanen behöva göras efter behov.

I ärendet redovisas följande dokument:

Utdrag exp **2018-05-29** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

Landstinget Dalarna

OBS! OJUSTERAT PROTOKOLL

Central förvaltning

000142

**Protokollsutdrag
Landstingsstyrelsen**

2018-05-28

Sida 2 (2)

a) Beslutsunderlag **Bilaga § 67**

000143

2018-05-14 Landstingsstyrelsens arbetsutskott
2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Region Dalarnas årsredovisning 2017

Ordförandens förslag

1. Bevilja förbundsdirektionen ansvarsfrihet.

Sammanfattning

Region Dalarna överlämnar årsredovisning med revisionsberättelse för 2017. Revisorerna tillstyrker att kommunalförbundets årsredovisning godkänns och att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning 2017 med revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Region Dalarna överlämnar årsredovisning med revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna efterfrågar liksom tidigare år övergripande verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som redovisas och följs upp, samt en tydligare uppföljning av genomförda projekts effekter på Dalarnas utveckling.

Årsredovisningen är undertecknad av följande ledamöter från landstinget: Gunnar Barke, Lisbeth Mörk-Amnelius, Bengt Lindström, Lena Reyier, Mikael Rosén, Elin Norén, Ann Cathrin Löfwenhamn, Ulf Berg, Maja Gilbert Westerholm samt Kerstin Lundh.

Revisorerna tillstyrker att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsperioden. Revisorerna tillstyrker också att kommunalförbundets årsredovisning godkänns.

Juridik

Enligt kommunallagen 9 kap 20§ ska, i kommunförbund med förbundsdirektion, revisorerna avge en revisionsberättelse till var och en av förbundsmedlemmarnas fullmäktige, som har att ta ställning till frågan om ansvarsfrihet.

Samverkan med fackliga organisationer

Detta ärende är inte föremål för facklig samverkan

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

Handläggare
Pär Jonsson
023-77 70 60
par.jonsson@regiondalarna.se

000145

MISSIV

Datum
2018-04-12

Diarienummer
RD 2018/49

Ert diarienummer

Sida
1(1)

Region Dalarnas medlemmar

Beslut om ansvarsfrihet för direktionen

Region Dalarnas direktion har tagit beslut 2018-03-21 i ärendet "Region Dalarnas årsredovisning 2017".

Medlemmarna har att i respektive fullmäktige, utifrån bilagd årsredovisning 2017,

- pröva frågan om ansvarsfrihet för Region Dalarnas direktion.

Region Dalarna emotser ett justerat protokollsutdrag från respektive fullmäktige **senast den 2018-09-30**.

Alla frågor i ärendet besvaras av Pär Jonsson, par.jonsson@regiondalarna.se
Tel.nr: 023-77 70 60

Bilagor

Bilaga 1	Protokollsutdrag från Region Dalarnas Direktion 2018-03-21 §25.
Bilaga 2	"Region Dalarnas Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2017".

Pär Jonsson
Enhetschef

Protokollsutdraget ska skickas till diariet@regiondalarna.se alternativt via post till Region Dalarna, Myntgatan 2, 791 51 Falun

§ 25

000146

Dnr RD 2018/49

Årsredovisning 2017

Direktionens beslut

Direktionen beslutade:

1. Förslaget till årsredovisning för räkenskapsåret 2017 fastställs.
2. Årets resultat om 4 635 kr tillsammans med tidigare års balanserade vinstmedel om 11 373 057 kr, totalt 11 377 692 kr överförs i ny räkning.
3. Föreslå medlemmarna att godkänna föreliggande årsredovisning för Region Dalarna räkenskapsåret 2017.

Beslutsunderlag

Underlag Årsredovisning 2017.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Region Dalarna
Revisorerna

000147

Till förbundsmedlemmarnas fullmäktige

**Revisionsberättelse för
Region Dalarna
organisationsnummer 222000-1446**

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet för perioden 2017-01-01—2017-12-31.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och förbundsordningen. Granskningen av förbundets verksamhet har skett genom uppföljning och genomgång av protokoll från förbundsdirektionsmöten och arbetsutskottsmöten. Under året har revisionen sammanträtt vid fem tillfällen. Granskning av verksamheten har skett mot den fastställda förbundsordningen. Särskild granskning av kommunalförbundets dokumenthantering har genomförts under året och granskningsresultatet har överlämnats till direktionen.

Förutom ovanstående har granskning skett av kommunalförbundets redovisning, delårsrapporten samt årsredovisningen. I vår granskning har vi biträtt av sakkunnigt biträde.

Vi bedömer att förbundets resultat är förenligt med de finansiella mål direktionen fastställt i budgeten.

Revisionen har i flera år saknat och efterfrågat övergripande verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som redovisas och följs upp. Dessa mål skall vara översiktliga, gälla för alla enheter inom Region Dalarna och följas upp i förvaltningsberättelsen.

Revisionen efterfrågar i enlighet med tidigare år en tydligare uppföljning och rapportering av genomförda projekts effekter på Dalarnas utveckling.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

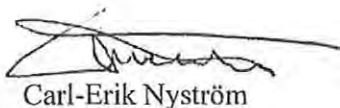
Vi tillstyrker att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsperioden.

Vi tillstyrker också att kommunalförbundets årsredovisning godkänns.

Falun 2018-03-27

Ann-Britt Åsebol

Sören Bertilsson

Carl-Erik Nyström

Av förbundsmedlemmarna utsedda revisorer i Region Dalarna

000148

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 68 Region Dalarnas årsredovisning 2017

Diarienummer LD18/01599

Landstingsstyrelsens beslut

1. Ärendet överlämnas till fullmäktige för ställningstagande.

Sammanfattning av ärendet

Region Dalarna överlämnar årsredovisning med revisionsberättelse för 2017. Revisorerna tillstyrker att kommunalförbundets årsredovisning godkänns och att kommunalförbundets förbundsdirektion beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 68 A**
- b) Årsredovisning 2017 med revisionsberättelse **Bilaga § 68 B**

Utdrag exp **2018-05-29** till

- 1.
- 2.
- 3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000149

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam, Borlänge

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam, Borlänge beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Finsam, Borlänge överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning
- c) Revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Samordningsförbundet Finsam, Borlänge överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

000150

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

000151

Till

Styrelsen i Samordningsförbundet Finsam
Borlänge
Fullmäktige Borlänge kommun
Fullmäktige Landstinget Dalarna
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Samordningsförbundet Finsam Borlänge
Organisationsnummer 222000-2121

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Finsam Borlänge (organisationsnummer 222000-2121) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Finsam Borlänge har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000152

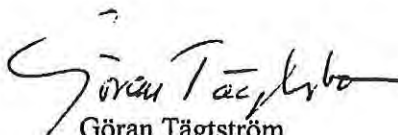
Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

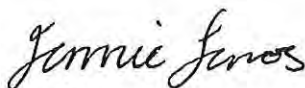
Borlänge 2018-03-06

Per Morelius
Revisor
Landstinget Dalarna

Göran Tägtström
Revisor
Borlänge Kommun

Jennie Fernros
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom Deloitte AB för
Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

000157

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 69 Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam, Borlänge

Diarienummer LD18/01143

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam, Borlänge beviljas
ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Finsam, Borlänge överlämnar årsredovisning och
revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att
förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret
2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 69 A**
- b) Årsredovisning **Bilaga § 69 B**
- c) Revisionsberättelse **Bilaga § 69 C**

Jäv

Kristina Svensson (S) deltar inte i beslutet pga jäv.

Utdrag exp **2018-05-29** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse för 2017, Samordningsförbundet Finsam Falun

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Falun beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Finsam Falun överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Samordningsförbundet Finsam Falun överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

000155

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

000156

Till

Styrelsen i Samordningsförbundet Finsam Falun
Fullmäktige Falu kommun
Fullmäktige Landstinget Dalarna
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Samordningsförbundet Finsam Falun
Organisationsnummer 222000-2139

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Samordningsförbundet Finsam Falun (organisationsnummer 222000-2139) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Samordningsförbundet Finsam Falun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000157

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Falun 2018-03-27

Stig Henrysson

Revisor

Falu Kommun och Landstinget Dalarna

Jennie Fernros

Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom Deloitte AB

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 70 Årsredovisning och revisionsberättelse för 2017, Samordningsförbundet Finsam Falun

Diarienummer LD18/01389

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Falun beviljas
ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Finsam Falun överlämnar årsredovisning och
revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att
förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret
2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 70 A**
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse **Bilaga § 70 B**

Utdrag exp **2018-05-29** till

- 1.
- 2.
- 3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000159

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse 2017, Nedansiljans samordningsförbund

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Nedansiljans samordningsförbund beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Nedansiljans samordningsförbund överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning och Revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Nedansiljans samordningsförbund överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser

26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

000160

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

000161

Till

Styrelsen i Nedansiljans samordningsförbund
Fullmäktige Leksand
Fullmäktige Rättvik
Fullmäktige Gagnef
Fullmäktige Landstinget Dalarna
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Nedansiljans samordningsförbund
Organisationsnummer 222000-2329

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Nedansiljans samordningsförbund (organisationsnummer 222000-2329) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Nedansiljans samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000162

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Djurås 2018-03-28

Lars-Göran Andersson

Revisor

Landstinget Dalarna samt kommunerna i Rättvik, Leksand och Gagnef

Jennie Fernros

Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter

000163

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 71 Årsredovisning och revisionsberättelse 2017, Nedansiljans samordningsförbund

Diarienummer LD18/01984

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Nedansiljans samordningsförbund beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Nedansiljans samordningsförbund överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 71 A**
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse **Bilaga § 71 B**

Utdrag exp 2018-05-29 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000164

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Vid revisionsgranskningen av årsredovisningen avseende 2016 valde revisorerna att varken tillstyrka eller avstyrka att styrelsen och dess ledamöter skulle beviljas ansvarsfrihet. I årets granskning noteras att årsredovisningen för 2017 är bättre än tidigare års, men man lämnar också några förbättringsförslag, som att policy för intern kontroll bör antas under 2018 samt att delårsrapportering ska ske. Under löpande bokföring nämns att rutin med två i förening för utbetalningar måste införas och att samarbetet med Mora kommuns ekonomiavdelning och förbundschefen måste förbättras.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

Till

Styrelsen i Norra Dalarnas Samordningsförbund
Fullmäktige Mora kommun
Fullmäktige Orsa kommun
Fullmäktige Älvdalens kommun
Fullmäktige Landstinget Dalarna
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Norra Dalarnas Samordningsförbund
Organisationsnummer 222000-3038

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Norra Dalarnas Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-3038) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Norra Dalarnas Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000167

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Mora 2018-03-08

Inge Tomth
Revisor Landstinget Dalarna samt
kommunerna i Mora, Orsa och Älvdalen

Jennie Fernros
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom Deloitte AB för
Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:
De sakkunnigas rapporter

000168

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 72 Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna

Diarienummer LD18/01047

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Finsam, Norra Dalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 72 A**
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse **Bilaga § 72 B**

Utdrag exp **2018-05-29** till

- 1.
- 2.
- 3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000169

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse 2017, Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning
- c) Revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

000170

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

SÖDRA DALARNAS SAMORDNINGSFÖRBUND	
2018 -03- 2 6	
Dariernr	Diarieplanbeteckning

000171

Till

Styrelsen i Södra Dalarnas Samordningsförbund
 Fullmäktige Avesta kommun
 Fullmäktige Hedemora kommun
 Fullmäktige Sätters kommun
 Fullmäktige Landstinget Dalarna
 Försäkringskassan
 Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Södra Dalarnas Samordningsförbund
 Organisationsnummer 222000-1727

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Södra Dalarnas Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-1727) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Södra Dalarnas Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000172

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Avesta 2018-03-26

Sören Aspgren

Revisor

Landstinget Dalarna samt Avesta-, Sätters- och Hedemora kommuner

Jennie Fernros

Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom Deloitte AB

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter

000173

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 73 Årsredovisning och revisionsberättelse 2017, Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna

Diarienummer LD18/01741

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Finsam Södra Dalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 73 A**
- b) Årsredovisning **Bilaga § 73 B**
- c) Revisionsberättelse **Bilaga § 73 C**

Jäv

Britt-Inger Remning (M) deltar inte i beslutet pga jäv.

Utdrag exp **2018-05-29** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000174

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

000175

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

000176

Till

Styrelsen i Västerbergslagens Samordningsförbund
Fullmäktige i Smedjebackens kommun
Fullmäktige i Ludvika kommun
Landstinget Dalarna
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Västerbergslagens Samordningsförbund
Organisationsnummer 222000-1735

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Västerbergslagens Samordningsförbund (organisationsnummer 222000-1735) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Västerbergslagens Samordningsförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

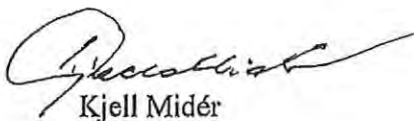
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000177

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

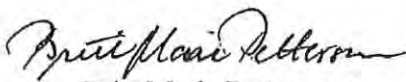
Smedjebacken 2018-02-22

Kjell Midér
Revisor
Smedjebackens kommun

Anna-Lena Andersson
Revisor
Landstinget Dalarna

Britt-Marie Pettersson
Revisor
Ludvika kommun

Jennie Fernros
Auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom Deloitte AB
för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter

000178

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 74 Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen

Diarienummer LD18/01273

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Finsam Västerbergslagen överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 74 A**
- b) Årsredovisning och revisionsberättelse **Bilaga § 74 B**

Jäv

Anna-Lena Andersson (S) deltar inte i beslutet pga jäv.

Utdrag exp **2018-05-29** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

000179

2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna

Ordförandens förslag

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Årsredovisning
- c) Revisionsberättelse

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Juridik

Enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser 26 § 3 st ska revisionsberättelse lämnas till styrelsen, förbundsmedlemmarna och Arbetsförmedlingen. Förbundsmedlemmarna ska var för sig pröva frågan om styrelsen ska beviljas ansvarsfrihet och om skadestånd ska väckas.

Samverkan med fackliga organisationer

Ärendet är inte föremål för facklig samverkan.

000180

Uppföljning

Årsredovisning utgör uppföljning av föregående års verksamhet.

000181

Till

Styrelsen i Finsam Västerdalarna
Fullmäktige Malung-Sälens kommun
Fullmäktige Vansbro kommun
Fullmäktige Landstinget Dalarna
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen

REVISIONSBERÄTTELSE för år 2017

Finsam Västerdalarna
Organisationsnummer 222000-2568

Vi har granskat räkenskaperna, årsredovisningen och förbundsstyrelsens förvaltning i Finsam Västerdalarna (organisationsnummer 222000-2568) för verksamhetsåret 2017.

Förbundsstyrelsen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelsen upprättar en årsredovisning som ger en rättvisande bild samt svarar för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamhet och räkenskaper.

Vi ansvarar för att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om årsredovisningen ger en rättvisande bild och om den interna kontrollen som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Vi har utfört vår granskning utifrån lagen om finansiell samordning, kommunallagen, förbundsordningen, god revisionssed samt revisionsreglementet. Granskning enligt god revisionssed innebär för den auktoriserade revisorn att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. *)

Vi bedömer sammantaget att styrelsen i Finsam Västerdalarna har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

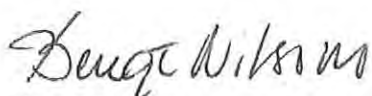
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och att årsredovisningen har upprättats i enlighet med tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed.

000182

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Vi tillstyrker att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

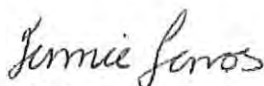
Vansbro 2018-03-06

Bengt Nilsson

Revisor

Landstinget Dalarna samt Malung-Sälens kommun och Vansbro kommun

Jennie Fernros

Auktoriserad revisor

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB genom Deloitte AB för

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

*) Vår granskning av årsredovisningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta underlag om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. Granskningen innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Bilagor:

De sakkunnigas rapporter

000183

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 75 Årsredovisning och revisionsberättelse 2017 för Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna

Diarienummer LD18/01226

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Styrelsen för Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Sammanfattning av ärendet

Samordningsförbundet Finsam Västerdalarna överlämnar årsredovisning och revisionsberättelse för 2017.

Revisorerna tillstyrker att förbundets årsredovisning godkänns och att förbundsstyrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 75 A**
- b) Årsredovisning **Bilaga § 75 B**
- c) Revisionsberättelse **Bilaga § 75 C**

Utdrag exp **2018-05-29** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

2018-05-16 Kultur- och bildningsnämnden
2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige

Återrapportering av biblioteksplanen 2017

Ordförandens förslag

1. Redovisning av biblioteksplanen, enligt bilaga a, godkänns.

Sammanfattning

Landstingsfullmäktige antog landstingets plan för biblioteksverksamheterna den 29 februari 2016. I samband med detta beslutade fullmäktige att uppföljningen av biblioteksplanen ska återredovisas till landstingsfullmäktige. Här redovisas uppföljningen.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Protokollsutdrag från Kultur- och bildningsnämnden 2018-05-16

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Landstingsfullmäktige fastställde landstingets lagstadgade plan för biblioteksverksamheterna 2016-2018, LD16/00148, den 29 februari 2016, § 10. I samband med detta beslutade fullmäktige att uppföljningen av biblioteksplanen ska återredovisas till landstingsfullmäktige. Här redovisas uppföljningen som omfattar hur det har gått med de prioriterade områdena i planen under 2017. Den har gjorts av respektive verksamhetschef och sammanställts av länsbibliotekschefen.

Folkhögskolorna

Malungs folkhögskola inledde 2016 en fysisk upprustning som avslutades under 2017. Läsecirkel har blivit en del av Allmän Kurs ordinarie schema. Samarbetet med kommunen, i form av inhyrd personal samt utlåning, har fortsatt enligt tidigare modell.

Borlänge kommun lade ner sin biblioteksfilial på Fornby folkhögskola 2016. Efter det stod folkhögskolan utan biblioteksdatasystem. Samarbete inleddes 2017 med sjukhusbiblioteket som gav stöd i processen för folkhögskolan att införskaffa samma datasystem som sjukhusbiblioteket har. Fornby folkhögskola har en bibliotekarietjänst på halvtid.

000185

Under 2017 har Mora folkhögskola fortsatt arbetet med att skapa ett nytt bibliotek på folkhögskolan. En ny lokal för biblioteket har iordningställts i fastigheten "Klostret" med 3 rum och separat ingång. Lokalerna har utrustats med nyinköpta bokhyllor och inom organisationen befintliga möbler. Genom ett samarbete med länsbiblioteket blev det möjligt att anlita en bibliotekarie som gick genom bokbeståndet så att lokalen kan användas som ett enkelt bibliotek. Nästa steg är en plan för anskaffning av litteratur samt digital katalogisering, något som bör ske i samarbete med länsbibliotek och Ovansiljans bibliotek.

Musikkonservatoriet

En deltidsanställd biblioteksansvarig arbetar med både notbiblioteket och skolans boksamling. Det påbörjade arbetet med att ordna och katalogisera materialet i arkivet har fortsatt.

**Bibliotek och informationscentral (sjukhusbiblioteken) och
Länsbibliotek Dalarna**

Prioriteringarna för Bibliotek och informationscentral och Länsbibliotek Dalarna har grupperats under rubrikerna läsfrämjande, digital delaktighet och MIK, ett mångspråkigt Dalarna respektive samverkan. För Länsbiblioteket tillkommer dessutom litteraturen som konstform.

Bibliotek och informationscentral (sjukhusbiblioteken)*Läsfrämjande:*

Verksamheten når andra än de som vanligtvis besöker biblioteken bl.a. genom besök på vårdavdelningarna. Nystarten i Säter har varit lyckad och gett goda resultat. En lösning för biblioteksverksamhet i Avesta är under arbete men tyvärr är biblioteket fortsatt stängt. Biblioteken har redan tidigare arbetat mer riktat genom en allsidig medieförsörjning som inkluderar mångspråk och funktionsvariation men försöker nu även införa arbetssätt för personcentrerad vård.

Digital delaktighet och MIK:

Biblioteken har en väl fungerande webbplats, alla tjänster är tillgängliga i den mån licenser tillåter. Allmänheten kan, om de besöker biblioteken, ta del av utbudet av databaser och tidskrifter. Erfarenheter gjorda sedan lanseringen samt reaktioner och förslag inkomna under 2017 kommer leda till en uppdatering av webbplatsen under 2018. I samband med uppdateringen finns ambitionen att kunna synliggöra folkbibliotekens digitala tjänster på ett bättre sätt.

Ett mångspråkigt Dalarna

Bättre medieförsörjning för nyrekryterad utrikesfödd vårdpersonal, samt utrikesfödda patienter och vårdsökande är nu införd. Ett nytt utvecklat bildstöd för bibliotek har tagits fram och används framförallt på bokvagnsronder. Arbetet med mångspråkighet är en självklar del av biblioteksarbetet.

Samverkan

Biblioteks- och informationscentralen har sedan tidigare utvecklat samsökningstjänsten Dalsök. Kontaktytorna med andra biblioteksaktörer har ökat vilket inte minst märks i ökat antal utlån från den medicinska samlingen till länets bibliotek.

Länsbibliotek Dalarna*Samverkan*

En förstudie om fördjupat bibliotekssamarbete mellan Dalarnas kommunbibliotek slutfördes i april. Samtliga kommuner är villiga att gå vidare med samarbetet. Länsbiblioteket är involverat i interregional samverkan och samarbetade med de regionala biblioteksverksamheterna i Värmlands, Gävleborgs och Uppsala län om det Kulturrådsstödda projektet *Dela läslust* som avslutades under 2017. Myndigheten för tillgängliga medier, MTM delfinansierade projektet *Alla kan läsa och hör sen!* som bedrev utvecklingsarbete för att fler ska kunna ta del av digitala tillgängliga medier. Projektet drivs i samarbete mellan Dalarna, Gävleborgs och Uppsala län. Syftet var att öka kompetens om digitala tillgängliga medier på biblioteken och ökat samarbete mellan olika intressenter och organisationer i Dalarna.

Läsfrämjande

Länsbiblioteket gjorde en kartläggning av kommunbibliotekens samarbete med Barnhälsovården om språk- och lässtimulerande aktiviteter riktade till småbarnsfamiljer. Den ska ligga till grund för ett omtag med samarbetet mellan bibliotek och barnhälsovård med syftet att få till ett systematiskt samarbete som är väl förankrat inom Barnhälsovården och på biblioteken i kommunerna.

Ett läslyft för Dalarna kallas ett projekt som syftar till ökad samverkan mellan olika aktörer i Dalarna om läsfrämjande. Projektet drivs i samverkan mellan Länsbiblioteket, Skådebanan Dalarna och Dalarnas Bildningsförbund och stöds av Statens Kulturråd. Under hösten kom fyra delprojekt i samarbete mellan studieförbund och bibliotek i fyra kommuner igång.

Digital delaktighet och MIK

En konsulent har, i samverkan med kollegor i Örebro och Uppsala län, arbetat med ett självskattningsverktyg för bibliotekspersonal när det gäller digitala kunskaper. Verktöget lanseras under 2018 och syftar till att stödja det statligt medfinansierade kompetenslyftet "Digitalt först" som riktar sig till bibliotekspersonal.

Ett mångspråkigt Dalarna

Länsbiblioteket deltar i landstingets arbete med minoritetsspråk. Under våren lanserades BVC-paket på samiska och finska. Flerspråkiga barnfamiljer får presentkort vid besök på BVC och kan sedan hämta ett språkpaket på sitt lokala bibliotek. Syftet är att inspirera finska och samiska föräldrar till att stötta sina barns språkutveckling. Länsbiblioteket har i samverkan med kommunbiblioteken förnyat formerna för den mångspråkiga medieförsörjningen i länet genom ökat samarbete. Avesta, Borlänge, Falun, Ludvika och Mora delar på uppdraget att köpa kompletterande medier för hela länet på ett femtontal språk med finansiering och samordning från Länsbiblioteket.

Litteraturen som konstform

En kartläggning av litteraturområdet slutfördes i februari. Den presenterades vid ett seminarium i Borlänge med ett fyrtiotal deltagare där både ordkonstnärer, biblioteksföreträdare, studieförbund och politiker var representerade. Vid seminariet utforskades vägar som kan bära framåt på området litteraturen som konstform.

Patientperspektiv

Bibliotek och informationscentral når genom sjukhusbiblioteken många patienter och bidrar på så sätt till vården. Bättre medieförsörjning för nyrekryterad utrikesfödd vårdpersonal, samt utrikesfödda patienter och vårdsökande är nu införd.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

All verksamhet har bedrivits inom ekonomisk ram eller med externa projektmedel.

Miljö

Välfungerande biblioteksverksamhet har ett starkt hållbarhetsfokus. Man hushållar med resurser genom att de delas av många.

000188

Likabehandling

Biblioteksverksamheten syftar till allas jämlika tillgång till bibliotekens resurser för att stärka delaktighet i samhället.

Barn och unga

Läsfrämjande och digital delaktighet är områden där bibliotek kan stärka barn och unga. Folkhögskolorna möter många nyanlända och många unga med läshinder, och biblioteken är en resurs för att stärka dem genom tillgång till biblioteksresurser på svenska, på lättläst svenska och på andra språk än svenska.

Juridik

Biblioteksplanen för biblioteksverksamheter inom Landstinget Dalarna uppfyller Bibliotekslagens (SFS:2013:801) krav på att kommuner och landsting upprättar planer för sina biblioteksverksamheter (§17).

Folkhälsa

Det stärker folkhälsan att länsinvånarna är välinformerade och digitalt delaktiga och har god tillgång till biblioteksresurser.

Samverkan med fackliga organisationer

Information enligt MBA §10 sker den 9 maj 2018.

Uppföljning

Uppföljningen av varje års verksamhet under planperioden 2016-2018 ska återredovisas till Landstingsfullmäktige.

000189

Beslutsärenden

§ 36 Återrapportering av biblioteksplanen 2017

Diarienummer LD16/00148

Kultur- och bildningsnämndens beslut

1. Kultur- och bildningsnämnden godkänner redovisningen av uppföljningen.
2. Kultur- och bildningsnämnden föreslår Landstingsstyrelsen att föreslå Landstingsfullmäktige godkänna redovisningen.
3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning

Landstingsfullmäktige antog landstingets plan för biblioteksverksamheterna den 29 februari 2016. I samband med detta beslutade fullmäktige att uppföljningen av biblioteksplanen ska återredovisas till landstingsfullmäktige. Här redovisas uppföljningen.

I ärendet redovisas följande dokument:

Beslutsunderlag

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Landstingsfullmäktige fastställde landstingets lagstadgade plan för biblioteksverksamheterna 2016-2018, LD16/00148, den 29 februari 2016, § 10. I samband med detta beslutade fullmäktige att uppföljningen av biblioteksplanen ska återredovisas till landstingsfullmäktige. Här redovisas uppföljningen som omfattar hur det har gått med de prioriterade områdena i planen under 2017. Den har gjorts av respektive verksamhetschef och sammanställts av länsbibliotekschefen.

Folkhögskolorna

Malungs folkhögskola inledde 2016 en fysisk upprustning som avslutades under 2017. Läsecirkel har blivit en del av Allmän Kurs ordinarie schema. Samarbetet med kommunen, i form av inhyrd personal samt utlåning, har fortsatt enligt tidigare modell.

Borlänge kommun lade ner sin biblioteksfilial på Fornby folkhögskola 2016. Efter det stod folkhögskolan utan biblioteksdatasystem. Samarbete inleddes 2017 med sjukhusbiblioteket som gav stöd i processen för folkhögskolan att införskaffa samma datasystem som sjukhusbiblioteket har. Fornby folkhögskola har en bibliotekarietjänst på halvtid.

Munzel 159

Under 2017 har Mora folkhögskola fortsatt arbetet med att skapa ett nytt bibliotek på folkhögskolan. En ny lokal för biblioteket har iordningställts i fastigheten "Klostret" med 3 rum och separat ingång. Vi har utrustat lokalerna med nyinköp av bokhyllor och användning av befintliga möbler. Genom ett samarbete med länsbiblioteket blev det möjligt att anlita en bibliotekarie som gick genom bokbeståndet så att lokalen kan användas som ett enkelt bibliotek. Nästa steg är en plan för anskaffning av litteratur samt digital katalogisering, något som bör ske i samarbete med länsbibliotek och Ovensiljans bibliotek.

Musikkonservatoriet

En deltidsanställd biblioteksansvarig arbetar med både notbiblioteket och skolans boksamling. Det påbörjade arbetet med att ordna och katalogisera materialet i arkivet har fortsatt.

Bibliotek och informationscentral (sjukhusbiblioteken) och Länsbibliotek Dalarna

Prioriteringarna för Bibliotek och informationscentral och Länsbibliotek Dalarna har grupperats under rubrikerna läsfrämjande, digital delaktighet och MIK, ett mångspråkigt Dalarna respektive samverkan. För Länsbiblioteket tillkommer dessutom litteraturen som konstform.

Bibliotek och informationscentral (sjukhusbiblioteken)

Läsfrämjande:

Vi når andra än de som vanligtvis besöker biblioteken bl.a. genom besök på vårdavdelningarna. Nystarten i Säter har varit lyckad och gett goda resultat. En lösning för biblioteksverksamhet i Avesta är under arbete men tyvärr är biblioteket fortsatt stängt. Biblioteken har redan tidigare arbetat mer riktat genom en allsidig medieförsörjning som inkluderar mångspråk och funktionsvariation men försöker nu även införa arbetssätt för personcentrerad vård.

Digital delaktighet och MIK:

Biblioteken har en väl fungerande webbplats, alla tjänster är tillgängliga i den mån licenser tillåter. Allmänheten kan, om de besöker biblioteken, ta del av utbudet av databaser och tidskrifter. Erfarenheter gjorda sedan lanseringen samt reaktioner och förslag inkomna under 2017 kommer leda till en uppdatering av webbplatsen under 2018. I samband med uppdateringen finns ambitionen att kunna synliggöra folkbibliotekens digitala tjänster på ett bättre sätt.

000191

Ett mångspråkigt Dalarna:

Bättre medieförsörjning för nyrekryterad utrikesfödd vårdpersonal, samt utrikesfödda patienter och vårdsökande är nu införd. Ett nytt utvecklat bildstöd för bibliotek har tagits fram och används framförallt på bokvagnsronder. Arbetet med mångspråk är en självklar del av biblioteksarbetet.

Samverkan:

Biblioteks- och informationscentralen har sedan tidigare utvecklat samsökningstjänsten Dalsök. Kontaktytorna med andra biblioteksaktörer har ökat vilket inte minst märks i ökat antal utlån från den medicinska samlingen till länets bibliotek.

Länsbibliotek Dalarna

Samverkan: En förstudie om fördjupat bibliotekssamarbete mellan Dalarnas kommunbibliotek slutfördes i april. Samtliga kommuner är villiga att gå vidare med samarbetet. Länsbiblioteket är involverat i interregional samverkan och samarbetade med de regionala biblioteksverksamheterna i Värmlands, Gävleborgs och Uppsala län om det Kulturrådsstödda projektet *Dela läslust* som avslutades under 2017. Myndigheten för tillgängliga medier, MTM delfinansierade projektet *Alla kan läsa och hör sen!* som bedrev utvecklingsarbete för att fler ska kunna ta del av digitala tillgängliga medier. Projektet drivs i samarbete mellan Dalarna, Gävleborgs och Uppsala län. Syftet var att öka kompetens om digitala tillgängliga medier på biblioteken och ökat samarbete mellan olika intressenter och organisationer i Dalarna.

Läsfrämjande: Länsbiblioteket gjorde en kartläggning av kommunbibliotekens samarbete med Barnhälsovården om språk- och lässtimulerande aktiviteter riktade till småbarnsfamiljer. Den ska ligga till grund för ett omtag med samarbetet mellan bibliotek och barnhälsovård med syftet att få till ett systematiskt samarbete som är väl förankrat inom Barnhälsovården och på biblioteken i kommunerna.

Ett läslyft för Dalarna kallas ett projekt som syftar till ökad samverkan mellan olika aktörer i Dalarna om läsfrämjande. Projektet drivs i samverkan mellan Länsbiblioteket, Skådebanan Dalarna och Dalarnas Bildningsförbund och stöds av Statens Kulturråd. Under hösten kom fyra delprojekt i samarbete mellan studieförbund och bibliotek i fyra kommuner igång.

Digital delaktighet och MIK: En konsulent har, i samverkan med kollegor i Örebro och Uppsala län, arbetat med ett självskattningsverktyg för bibliotekspersonal när det gäller digitala kunskaper. Verktøget lanseras under 2018 och syftar till att stödja det statligt medfinansierade kompetenslyftet "Digitalt först" som riktar sig till bibliotekspersonal.

Monica 159

000192

Ett mångspråkigt Dalarna: Länsbiblioteket deltar i landstingets arbete med minoritetsspråk. Under våren lanserades BVC-paket på samiska och finska. Flerspråkiga barnfamiljer får presentkort vid besök på BVC och kan sedan hämta ett språkpaket på sitt lokala bibliotek. Syftet är att inspirera finska och samiska föräldrar till att stötta sina barns språkutveckling. Länsbiblioteket har i samverkan med kommunbiblioteken förnyat formerna för den mångspråkiga medieförsörjningen i länet genom ökat samarbete. Avesta, Borlänge, Falun, Ludvika och Mora delar på uppdraget att köpa kompletterande medier för hela länet på ett femtontal språk med finansiering och samordning från Länsbiblioteket.

Litteraturen som konstform: En kartläggning av litteraturområdet slutfördes i februari. Den presenterades vid ett seminarium i Borlänge med ett fyrtiotal deltagare där både ordkonstnärer, biblioteksföreträdare, studieförbund och politiker var representerade. Vid seminariet utforskades vägar som kan bära framåt på området litteraturen som konstform.

Patientperspektiv

Bibliotek och informationscentral når genom sjukhusbiblioteken många patienter och bidrar på så sätt till vården. Bättre medieförsörjning för nyrekryterad utrikesfödd vårdpersonal, samt utrikesfödda patienter och vårdsökande är nu införd.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

All verksamhet har bedrivits inom ekonomisk ram eller med externa projektmedel.

Miljö

Välfungerande biblioteksverksamhet har ett starkt hållbarhetsfokus. Man hushållar med resurser genom att de delas av många.

Likabehandling

Biblioteksverksamheten syftar till allas jämlika tillgång till bibliotekens resurser för att stärka delaktighet i samhället.

Barn och unga

Läsfrämjande och digital delaktighet är områden där bibliotek kan stärka barn och unga. Folkhögskolorna möter många nyanlända och många unga med läshinder, och biblioteken är en resurs för att stärka dem genom tillgång till biblioteksresurser på svenska, på lättläst svenska och på andra språk än svenska.

000193

Juridik

Biblioteksplanen för biblioteksverksamheter inom Landstinget Dalarna uppfyller Bibliotekslagens (SFS:2013:801) krav på att kommuner och landsting upprättar planer för sina biblioteksverksamheter (§17).

Folkhälsa

Det stärker folkhälsan att länsinvånarna är välinformerade och digitalt delaktiga och har god tillgång till biblioteksresurser.

Samverkan med fackliga organisationer

Information enligt MBA §10 sker den 9 maj 2018.

Uppföljning

Uppföljningen av varje års verksamhet under planperioden 2016-2018 ska återredovisas till Landstingsfullmäktige

musel 257

000194

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 76 Återrapportering av biblioteksplanen 2017

Diarienummer LD16/00148

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår Landstingsfullmäktige:

1. Redovisning av biblioteksplanen, enligt bilaga a, godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Landstingsfullmäktige antog landstingets plan för biblioteksverksamheterna den 29 februari 2016. I samband med detta beslutade fullmäktige att uppföljningen av biblioteksplanen ska återredovisas till landstingsfullmäktige. Här redovisas uppföljningen.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 76 A**
- b) Protokollsutdrag från Kultur- och bildningsnämnden 2018-05-16 **Bilaga § 76 B**

Yrkanden

Mursal Isa (MP) yrkar bifall till förslaget.

Utdrag exp **2018-05-29** till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

Datum 2018-06-11-
-12

Sida 1 (4)

Dnr LD18/00985
Uppdnr 1929

000195

2018-05-14 Landstingsstyrelsens arbetsutskott
2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11--12 Landstingsfullmäktige**Svar på motion från Jenny Nordahl (SD): Utred möjligheten till bättre samarbete med Högskolan Dalarna angående uppdragsutbildningar****Ordförandens förslag**

1. Motionen är med vad som anförts besvarad

Sammanfattning

Jenny Nordahl (SD) yrkar i en motion att Landstinget Dalarna skall utreda vilka specifika uppdragsutbildningar som behövs i Dalarna, samt att landstinget tillsammans med Högskolan Dalarna skall undersöka möjligheten att driva igenom de uppdragsutbildningar som landstinget önskar.

För att kunna komma till rätta med kompetensbrist är det viktigt att landstingets verksamheter kan identifiera och uttrycka sitt kompetensbehov, och lika viktigt att det finns ett utbildningsutbud som matchar behovet. Ett lämpligt utbildningsutbud kan finnas tillgängligt internt inom landstinget, men ofta lokalt, regionalt och nationellt. I vissa fall kan utbildning på högskolenivå vara önskvärd, medan andra utbildningsformer kan komma i fråga beroende av vilken typ av kompetens som efterfrågas. Uppdragsutbildning bör dock inte vara huvudalternativet när det gäller kompetensutveckling på högskolenivå. Kurser som krävs för kompetensutveckling inom en så samhällsviktig sektor som hälso- och sjukvården bör erbjudas inom ramen för reguljär högskoleutbildning och därmed tillhandahållas avgiftsfritt.

Redan nu används befintliga samverkansstrukturer för att till Högskolan Dalarna och andra lärosäten framföra önskemål om kurser inom den reguljära utbildningen. Detta sker regelmässigt på både lokal och sjukvårdsregional nivå, av såväl Landstinget Dalarna enskilt som tillsammans med angränsande landsting och regioner.

I de fall det önskade reguljära utbildningsutbudet saknas, eller när det på kort sikt är helt nödvändigt att landstingets medarbetare garanteras plats på en viss kurs, kan uppdragsutbildning övervägas. Samverkansstrukturer för att föra en dialog med Högskolan Dalarna kring uppdragsutbildningar finns redan på plats och tillämpas regelbundet.

000196

Om landstinget har behov av nätbaserad uppdragsutbildning utan fysiska sammankomster, så finns dessutom alltid möjligheten att vända sig till något annat lärosäte än Högskolan Dalarna, om förutsättningarna att erbjuda den aktuella kursen skulle vara bättre någon annanstans.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Motionen

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Jenny Nordahl (SD) yrkar i en motion att Landstinget Dalarna skall utreda vilka specifika uppdragsutbildningar som behövs i Dalarna, samt att Landstinget Dalarna tillsammans med Högskolan Dalarna skall undersöka möjligheten att driva igenom de uppdragsutbildningar som landstinget önskar.

I motionen framförs, att Sverige och Landstinget Dalarna står inför en ny tid, när det gäller att ha rätt utbildad personal. Genom ett utökat samarbete med Högskolan Dalarna skulle man kunna få till specifika uppdragsutbildningar, som inte skulle vara hela kurser, och som man måste ha en grund inom sjukvården för att kunna ansöka till. Hur grunden skulle se ut beror på vilken uppdragsutbildning det gäller. Genom att erbjuda dessa utbildningar som distansutbildning, skulle medarbetarna kunna arbeta deltid parallellt med studierna. Dessutom, avslutar författaren av motionen, skulle andra landsting och kommuner kunna bidra med deltagare, vilket i sin tur bör öka högskolans intäkter.

I Sverige är reguljär högskoleutbildning avgiftsfri för medborgare inom EU/EES respektive Schweiz. För studenter som bedriver avgiftsfria studier erhåller högskolan ersättning från staten, dels baserat på hur många registrerade helårsstudenter lärosätet har, och dels grundat på antalet högskolepoäng dessa studenter uppnår. Urvalet till reguljär högskoleutbildning sker enligt särskilt fastställda regler och kan inte påverkas av exempelvis en arbetsgivare.

Det finns dock möjlighet för arbetsgivare att betala för så kallad uppdragsutbildning. För ett landsting gäller specifikt, att uppdragsutbildning måste avse personalutbildning. Uppdragsutbildning kan anpassa innehåll och omfattning efter beställarens önskemål, och det är beställaren själv som avgör vilka personer som skall genomgå utbildningen. Högskolan erhåller ingen ersättning från staten för uppdragsutbildning, utan full kostnadstäckning skall tas ut i form av en avgift från beställaren. Det är sålunda fullt möjligt för landstinget att ifrån ett lärosäte, exempelvis

000197

Högskolan Dalarna, beställa ett antal kurser som motsvarar arbetsgivarens behov av kompetensutveckling.

Uppdragsutbildning bör dock inte vara huvudalternativet när det gäller kompetensutveckling på högskolenivå. När ett landsting beställer uppdragsutbildning från en högskola innebär det de facto, att en skattefinansierad verksamhet (landstinget) med skattemedel köper utbildning från en annan skattefinansierad verksamhet (högskolan). Ett sådant förfarande kan ses som att landstinget, genom att tillskjuta skattemedel, subventionerar ett reguljärt kursutbud som trots statlig finansiering inte är anpassat och dimensionerat efter landstingets kompetensbehov. Om landstinget tar som utgångspunkt att det är uppdragsutbildning som behövs för våra medarbetares kompetensutveckling finns det en uppenbar risk för att vi etablerar ett förhållande där utvecklandet av ett relevant reguljärt utbud får stå tillbaka för kurser som erbjuds mot betalning.

Motionen nämner särskilt distansutbildning och pekar på fördelarna med att kunna arbeta och bedriva studier parallellt. Vidare anför, att distansutbildning skulle kunna öka intäkterna till Högskolan Dalarna. När det gäller högskoleutbildning som bedrivs via nätet, behöver dock inte Högskolan Dalarna alltid vara det givna valet av lärosäte. Istället kan man lyfta blicken och även titta på utbudet vid andra högskolor och universitet. Om man inte behöver vara fysiskt närvarande där undervisningen äger rum, finns det ett stort nationellt kursutbud att ta del av. Vid ansökan till studier som började vårterminen 2018, fanns det till exempel 952 olika reguljära högskolekurser att välja mellan, där studierna bedrivs helt utan fysiska sammankomster. Av dessa tillhörde 133 kurser ämnesområdet Hälso- och sjukvård.

I de fall det önskade reguljära utbildningsutbudet saknas, eller när det på kort sikt är helt nödvändigt att landstingets medarbetare garanteras plats på en viss kurs, kan uppdragsutbildning övervägas. Samverkansstrukturer för att föra en dialog med Högskolan Dalarna kring uppdragsutbildningar finns redan på plats och tillämpas med jämna mellanrum. Inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion har dessutom landsting och regioner regelbundna möten inom det så kallade Regionala utbildnings- och kompetensrådet (RUR), där kompetensbehov jämförs och samordnas inför gemensamma kontakter med lärosäten, beträffande exempelvis kursutbud, programutbud eller önskemål om uppdragsutbildning.

Kompetensutveckling på högskolenivå bör sålunda i första hand ske via reguljär högskoleutbildning. Etablerade samverkansstrukturer med

000198

Högskolan Dalarna och andra lärosäten finns redan idag, liksom arenor för samverkan med landsting och regioner inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion. Möjligheten till dialog om utbildningsutbud är god. Kontaktvägarna är även öppna om situationer uppstår, där köp av uppdragsutbildning bedöms vara av nöden.

Patientperspektiv

Det är viktigt för patienten att hälso- och sjukvårdspersonalen har den utbildning som behövs för att kunna sköta arbetet på ett säkert och evidensbaserat sätt.

Ekonomi och finansiering

Kompetensutveckling kostar alltid pengar i form av studietid samt då vakanser, som uppstår vid frånvaro från arbetsplatsen, skall fyllas. För uppdragsutbildning tillkommer kostnad för köp av utbildning. För reguljär utbildning tas inga utbildningskostnader ut.

Medarbetarperspektiv och arbetsmiljö

För en god arbetsmiljö, ett hållbart arbetsliv samt en mer effektiv verksamhet måste alla medarbetare ha arbetsuppgifter som motsvarar respektive persons kompetens. Kompetensutveckling är viktig för att medarbetarnas kompetens skall hålla jämna steg med medicinsk-, omvårdnadsmässig- och teknisk utveckling.

Samverkan med fackliga organisationer

Motionssvar är inte föremål för facklig samverkan.

Uppföljning

Detta motionssvar behöver inte följas upp.

000199

2018-03-06

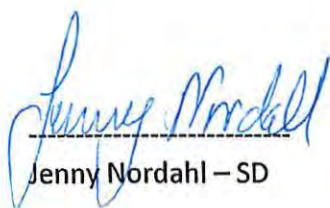
Motion: Utred möjligheten till bättre samarbete med Högskolan Dalarna ang. Uppdrags utbildningar.

Då vi står inför en ny tid i Sverige och i landstinget Dalarna, när det gäller rätt utbildad personal inom våra landsting.

Vi tror att ett utökat samarbete med högskolan Dalarna så skulle man kunna få till specifika "Uppdrags utbildningar" dessa utbildningar är inte hela kurser utan du måste ha en grund inom sjukvården för att kunna ansöka till dem. Hur grunden ser ut beror på vilken uppdrags utbildning man söker till. Dessa utbildningar skulle kunna ligga som distans utbildningar vilket då skulle möjliggöra att en anställd skulle kunna fortsätta att arbeta, dock några timmar mindre i veckan så att man hinner med sina studier. Läger vi detta som en distans utbildningar så möjliggör det också för andra landsting/kommuner att kunna söka till dessa, vilket som i sin tur bör då öka intäkterna till högskolan.

Vi Sverigedemokrater yrkar på att:

- Landstinget utreder vilka specifika "uppdrags utbildningar" som behövs i Dalarna
- Landstinget Dalarna tillsammans med högskolan Dalarna undersöker möjligheten att driva igenom de uppdrags utbildningar om landstinget önskar.

Jenny Nordahl – SD

000200

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden

§ 77 Svar på motion från Jenny Nordahl (SD): Utred möjligheten till bättre samarbete med Högskolan Dalarna angående uppdragsutbildningar

Diarienummer LD18/00985

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår fullmäktige:

1. Motionen är med vad som anförts besvarad

Sammanfattning av ärendet

Jenny Nordahl (SD) yrkar i en motion att Landstinget Dalarna skall utreda vilka specifika uppdragsutbildningar som behövs i Dalarna, samt att landstinget tillsammans med Högskolan Dalarna skall undersöka möjligheten att driva igenom de uppdragsutbildningar som landstinget önskar.

För att kunna komma till rätta med kompetensbrist är det viktigt att landstingets verksamheter kan identifiera och uttrycka sitt kompetensbehov, och lika viktigt att det finns ett utbildningsutbud som matchar behovet. Ett lämpligt utbildningsutbud kan finnas tillgängligt internt inom landstinget, men ofta lokalt, regionalt och nationellt. I vissa fall kan utbildning på högskolenivå vara önskvärd, medan andra utbildningsformer kan komma i fråga beroende av vilken typ av kompetens som efterfrågas. Uppdragsutbildning bör dock inte vara huvudalternativet när det gäller kompetensutveckling på högskolenivå. Kurser som krävs för kompetensutveckling inom en så samhällsviktig sektor som hälso- och sjukvården bör erbjudas inom ramen för reguljär högskoleutbildning och därmed tillhandahållas avgiftsfritt.

Utdrag exp 2018-05-29 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

Redan nu används befintliga samverkansstrukturer för att till Högskolan Dalarna och andra lärosäten framföra önskemål om kurser inom den reguljära utbildningen. Detta sker regelmässigt på både lokal och sjukvårdsregional nivå, av såväl Landstinget Dalarna enskilt som tillsammans med angränsande landsting och regioner.

I de fall det önskade reguljära utbildningsutbudet saknas, eller när det på kort sikt är helt nödvändigt att landstingets medarbetare garanteras plats på en viss kurs, kan uppdragsutbildning övervägas. Samverkansstrukturer för att föra en dialog med Högskolan Dalarna kring uppdragsutbildningar finns redan på plats och tillämpas regelbundet.

Om landstinget har behov av nätbaserad uppdragsutbildning utan fysiska sammankomster, så finns dessutom alltid möjligheten att vända sig till något annat lärosäte än Högskolan Dalarna, om förutsättningarna att erbjuda den aktuella kursen skulle vara bättre någon annanstans.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 77 A**
- b) Motionen **Bilaga § 77 B**

000202

2018-05-15 Hälso- och sjukvårdsnämnden
2018-05-28 Landstingsstyrelsen
2018-06-11-12 Landstingsfullmäktige

Svar på motion från Kjell Gustafsson (M): När skall Landstinget Dalarna börja genomföra Tarmografi?

Ordförandens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad

Sammanfattning

Kjell Gustavsson (M) har i en motion yrkat att Landstinget Dalarna inför tjock- och ändtarmsscreening.

Regionala Cancercentrum i samverkan kom i februari 2018 med en rapport som rekommenderar att alla landsting/regioner inför allmän screening för tarmcancer i slutet av 2019. Tarmcancer har bedömts vara lämpligt för screening dels för att det finns en bra screeningmetod samt för att tidig upptäckt av dessa cancerformer på ett positivt vis kan påverka både sjuklighet och dödlighet.

Rekommendationen föreslår att screeningen ska riktas till alla män och kvinnor i åldersgrupperna 60-74 år. Metoden innebär att alla medborgare i dessa åldersgrupper erbjuds att lämna ett avföringsprov som analyseras med avseende på förekomst av blod. Om blod kan påvisas i avföringsprovet erbjuds deltagarna en koloskopi.

Införande av screening innebär en betydande ökning av flera verksamheter, såsom skopi-, patologi- och röntgenverksamhet. Samtliga har redan idag långa väntetider för undersökning. Om införandet ska kunna ske utan undanträngningseffekter av den vanliga sjukvården behöver flera av dessa verksamheter ett betydande resurstillskott.

Landstinget Dalarna har initierat en samrådsgrupp för att ta fram ett underlag på vilka resurser som behöver tillföras eller tillskapas samt ta fram en plan för hur införandet kan ske. Gruppens arbete bedöms kunna vara klart under hösten 2018.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Motionen
- c) Slutrapport och rekommendation från Regionala Cancercentrum i samverkan

000203

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Kjell Gustafsson (M) har i en motion yrkat att landstinget Dalarna inför tjock- och ändtarmsscreening.

Redan 2014 rekommenderade Socialstyrelsen att screening av tarmcancer borde starta i alla landsting. Vid den tiden hade man i Sverige startat en nationell studie för att ytterligare utvärdera effekterna av införande av en sådan screening och det fanns en stor enighet i berörda instanser att man skulle avvakta införandet av screening tills alla patienter i studien var inkluderade. Detta var även angivet i Socialstyrelsens rekommendation. Stockholms läns landsting inklusive Gotland hade dessförinnan påbörjat allmän screening för tarmcancer och den har fortgått sedan dess. När alla studiepatienter är inkluderade i studien har Regionala Cancercentrum i samverkan rekommenderat att införandet av allmän screening för tarmcancer bör påbörjas i slutet av 2019.

Tarmcancer har bedömts vara lämpligt för screening dels för att det finns en bra screeningmetod dels för att tidig upptäckt av dessa cancerformer på ett positivt vis kan påverka både sjuklighet och dödlighet. Man har beräknat att cirka 300 liv per år kan räddas genom införande av allmän screening i hela landet.

Rekommendationen föreslår att screeningen ska riktas till alla män och kvinnor i åldersgrupperna 60-74 år. Metoden innebär att alla medborgare i dessa åldersgrupper erbjuds att lämna ett avföringsprov för analys med avseende på förekomst av blod. Om blod kan påvisas i avföringsprovet erbjuds deltagarna en koloskopi d.v.s. en kameraundersökning av tjock- och ändtarm. Vid denna undersökning kan vävnadsprover på misstänkta förändringar tas.

Införande av screening innebär en betydande ökning av skopiverksamhet. En verksamhet som redan idag såväl nationellt som inom Landstinget Dalarna har långa väntetider för undersökning. Detsamma gäller även patologiverksamhet för granskning av vävnadsprover samt röntgen- och laborieverksamhet, vilka kommer att i olika grad att påverkas av ett sådant införande. Om införandet av allmän screening ska kunna ske utan undanträngningseffekter av den vanliga sjukvården behöver flera av dessa verksamheter ett betydande resurstillskott. Det gäller inte bara ekonomiska medel utan innefattar även utbildning av läkare och annan personal som ska utföra undersökningarna. För att detta ska hinnas med föreslår RCC i samverkan ett införande med början av den yngsta årsklassen i slutet av 2019, d.v.s. de som fyller 60 år under detta år och att man därefter

000204

successivt bygger ut programmet så att man erbjuder screening vartannat år tills deltagarna fyllt 74 år.

Landstinget Dalarna har nyligen initierat en samrådsgrupp med representanter från berörda verksamheter i hela länet. Gruppen har i uppdrag att ta fram ett underlag på vilka resurser som behöver tillföras eller tillskapas för att införandet ska kunna genomföras samt göra en plan för hur införandet kan ske. Eftersom Dalarna har ingått i den ovan nämnda screeningstudien finns en modell att utgå från när införandet av allmän screening planeras. Gruppens arbete bedöms kunna vara klart under hösten 2018.

Patientperspektiv

Införande av denna screening bedöms på ett positivt vis påverka både sjuklighet och dödlighet i tarmcancer.

Finansiering och ekonomiska konsekvenser

Betydande resurstillskott kommer att behövas till berörda verksamheter för att denna screening ska kunna införas utan undanträngningseffekter på övrig sjukvård. En kostnadskalkyl för det ökade behovet ska tas fram under 2018.

Samverkan med fackliga organisationer

Motionssvar omfattas inte av facklig samverkan.

Uppföljning

Svaret behöver inte följas upp. Det pågående arbetet följs upp inom verksamheten.

000205
Motion till Hälso – och Sjukvård i Landstinget Dalarna.

LANDSTINGET DALARNA	
INK.	2018 -03- 27
DNR	1018/01322
SKR	1
KOD	08

När skall Lt Dalarna börja att genomföra Tarmografi.

Vad gäller mammografi infördes detta 1978 vi var ett av de första länen i Sverige som började med mammografi.

Vad gäller Tarmcancer-screening så är det inte infört i Dalarna.

Idag erbjuds tarmcancer-screening enbart i Stockholm och på Gotland där kvinnor och män från 60-74 år får en kallelse för provtagning. Detta har pågått sedan 2008.

Genom tarmcancer-screening skulle 80-90 procent av patienterna som får sin tarmcancer upptäckas tidigt och opereras och bli helt friska. Tarmcancer är den näst mesta dödliga cancerformen i Sverige.

Detta innebär att sjukvården skulle kunna rädda många liv genom Tarmcancer- screening.

Redan 2014 rekommenderar Socialstyrelsen att hälso – och sjukvården inför ett allmänt screeningsprogram för att tidigt upptäcka tjock- och ändtarmscancer i åldern 60-74 år.

Men under de år som har gått sedan Socialstyrelsen kom med sin **starka rekommendation** om tarmcancer – screening så erbjuds fortfarande inga sådana undersökningar i 19 av 20 landsting.

Idag är det endast 3 sjukhus i Sverige som RAS-testar direkt vid diagnos I Dalarna testar man inte rutinmässigt vid diagnos.

Dödligheten i tjock- och ändtarmscancer i Dalarna har näst sämsta överlevnad i landet.

50,9 per 100.000 individer(för Riket 39 per 100.000 individer)

Sundborn 2018-03-27

Kjell Gustafsson (opolitisk)

000206

LANDSTINGET DALARNA	
INK.	2018 -04- 17
DNR.	LD18/01322
SKR.	2 KOD.

Motion till landstingsfullmäktige i Dalarna.

Angående införande av allmän Tarmcancer-screening i Dalarna

Vad gäller mammografi så infördes detta 1978, vi var ett av de första länen i Sverige som började med mammografi.

Vad gäller Tarmcancer-screening så är det inte infört i Dalarna.

Idag erbjuds screening enbart i Stockholm och på Gotland där kvinnor och män från 60-74 år får en kallelse för provtagning påbörjades redan 2008.

Genom tarmcancer-screening skulle 80-90 procent av patienterna som får sin tarmcancer upptäckt tidigt och opereras blir helt friska.

Tarmcancer är omfattande i Sverige.

Detta innebär att sjukvården skulle kunna rädda många liv genom Tarmcancer-screening.

Redan 2014 rekommenderade Socialstyrelsen att hälso-och sjukvården skulle införa ett allmänt screening för att tidigt upptäcka tjock-och ändtarmscancer i åldern 60-74 år.

Men under de år som har gått sedan Socialstyrelsen kom med sin **STARKA REKOMENDATION** om tarmcancer-screening så är det fortfarande inga sådana undersökningar i 19 av 20 landsting. Idag är det endast 3 sjukhus i Sverige som RAS-testar direkt vid diagnos.

I Dalarna testar man inte rutinmässigt vid diagnos.

Dödligheten i tjock-och ändtarmscancer i Dalarna har näst sämst överlevnad i landet.

Jag föreslår därför:

att landstingsfullmäktige i Dalarna beslutar att införa allmän tjock-och ändtarms screening. Så kallad Tarmografi

Sundborn 2018-04-16

Kjell Gustafsson (opolitisk)

000207

Införande av allmän tarmcancerscreening

Slutrapport och rekommendation

Versionshantering

Datum	Beskrivning av förändring
2018-02-28	Version 1.0

**Nationella arbetsgruppen för utredning om införande av allmän
tarmcancerscreening**

Rolf Hultcrantz (ordförande och studieansvarig SCREESCO)

Håkan Olsson, RCC Norr

Charlotta Sävblom, RCC Stockholm Gotland

Birger Pålsson, RCC Syd

Lina Westman, RCC Sydöst

Pia Jestin, RCC Uppsala Örebro

Andreas Pischel, RCC Väst

Införande av allmän tarmcancerscreening – slutrapport och rekommendation
Rapporten utgiven av: Regionala cancercentrum i samverkan

Innehållsförteckning

Införande av allmän tarmcancerscreening	1
Inledning.....	4
Rekommendation	4
Bakgrund.....	5
Förslag till införande	5
Arbetsgruppens överväganden.....	6
Val av screeningmetod	6
Resurser	6
Konsekvenser för screeningstudien.....	7
IT-system och kvalitetsaspekter	8
Patologi.....	8
Kommunikation	8

Inledning

Den nationella tarmcancerscreeningstudien SCREESCO planerades och startades efter att Socialstyrelsen 2011 bedömde screening för tarmcancer, som ett forsknings- och utvecklingsområde.

Då studien redan var igång beslutade Socialstyrelsen 2014 att rekommendera tarmcancerscreening. Diskussionerna som rekommendationen föranledde landade i en gemensam uppfattning om att Sverige bör avvakta med införande av generell screening tills SCREESCO-studien är klar med inklusionen av deltagare, vilket också är angivet i Socialstyrelsens rekommendation.

I juni 2017 enades Regionala cancercentrum i samverkan om att ett nationellt samlat införande av en generell tarmcancerscreening bör påbörjas så snart som möjligt. RCC Stockholm Gotland är inte med i SCREESCO studien då de har redan en fungerande tarmcancerscreening, som påbörjades 2008.

Vid en avstämning mellan ordförande för RCC i samverkan och Socialstyrelsens screeningråd i februari 2018 ställde sig screeningrådet bakom RCCs uppfattning att ett införande av allmän screening för tarmcancer i Sverige bör starta 2019.

RCC i samverkan, som också är styrgrupp för SCREESCO-studien, har dock också konstaterat att det behövs ytterligare förberedelser med anledning av rådande förhållanden och de konsekvenser man bedömde skulle komma av ett sådant införande:

- Man behöver i möjligaste mån ta hänsyn till den pågående screeningstudien så att den kan ge svar på den vetenskapliga frågeställningen.
- Tillgängliga resurser räcker inte till att starta alla åldersgrupper samtidigt. Vi föreslår att alla landsting startar med de män och kvinnor som fyller 60 år 2019, och därefter successivt bygger ut programmet så att screening erbjuds vartannat år tills deltagarna fyllt 74 år.
- Koloskopiresurser och -kvalitet varierar i landet.
- Det behövs ett koloskopiregister. RCC har initierat ett arbete för ett register.
- Koloskopiutbildning behöver startas på fler ställen i landet och de utbildningar som ges bör fyllas upp.
- Rätt använd kompetens med mer utbildning av sjuksköterskor istället för läkare bör genomföras.
- Det finns möjligheter att utveckla ett IT-system för kallelser, som landstingen kan erbjudas anslutning till. Det befintliga kallelsesystemet för SCREESCO kan med måttliga insatser byggas ut till ett sådant.
- En upphandling av screeningmaterial måste göras i respektive landsting. Det är önskvärt att samma material används i hela landet så att det blir god och likvärdig kvalitet överallt.

En nationell arbetsgrupp fick i uppdrag att fortsätta arbetet med ovanstående frågor genom att ta fram underlag och utreda förutsättningar för ett nationellt införande av tarmcancerscreening.

Rekommendation

Med denna rapport redovisar RCC i samverkan resultatet av arbetsgruppens arbete och slutsatser. Baserat på dessa slutsatser som RCC i samverkan drar av rapporten, samt Socialstyrelsens rekommendation från 2014, rekommenderar RCC att landsting och regioner går vidare i sin planering och startar tarmcancerscreening i respektive landsting/region från och med år 2019.

RCC rekommenderar också landstingen att tillsätta en samrådsgrupp med representation av de i professionen som arbetar med införandet för att få en så smidig, korrekt och samordnad införandeprocess som möjligt.

Bakgrund

Tarmcancer är en sjukdom där tidig upptäckt medför att nästan alla patienter kan botas. Patienter med sent upptäckta tumörer och avancerad sjukdom har däremot betydligt sämre prognos och riskerar att drabbas av för tidig död.

Tarmcancer är lämplig för screening. Det finns botande behandling att ge om cancer hittas i ett tidigt skede och därmed minskar risken för hög sjuklighet och för tidig död hos individen. Genom att införa en generell tarmcancerscreening i Sverige beräknar man att vi kan spara 300 liv per år.

WHO och EU rekommenderar tarmcancerscreening och många länder har infört ett nationellt screeningprogram eller har pågående studier om tarmcancerscreening precis som vi i Sverige. Socialstyrelsen rekommenderar sedan 2014 att hälso- och sjukvården bör erbjuda screening för tjock- och ändtarmscancer med test av blod i avföringen till män och kvinnor i åldern 60–74 år.

Stockholm-Gotlands sjukvårdsregion erbjuder sedan 2008 alla kvinnor och män i åldern 60–68 tarmcancerscreening med avföringsprov (FIT) och med efterföljande koloskopi av de med positiv test.

I övriga landet erbjuds ingen generell screening, men SCREESCO-studien, som pågår under 2014–2019, bjuder in 90 000 deltagare till screening med nya metoder såsom direkt koloskopi eller med högkänsligt avföringsprov och efterföljande koloskopi för de med blod i avföringen. Studiedeltagarna ska följas upp i 15 år för utvärdering av effekt på förekomst och dödlighet i koloncancer.

RCC och landstingen kom 2016 överens om att fortsätta genomförandet av den pågående SCREESCO-studien med en förlängning till fem år även i koloskopiarmen, för att på så sätt förbereda och skapa förutsättningar för ett samordnat nationellt införande av tarmcancerscreening. Fördelarna med att ha genomfört inklusion i SCREESCO studien är att

- landstingen har riggat ett system för kallelse till koloskopier och har lärt sig att hantera tarmcancerscreening,
- koloskopiutbildning har ökat kvaliteten på koloskopier,
- koloskopiresurserna har utökats, om än inte i tillräcklig omfattning.
- det finns en forskningsdatabas med koloskopivariabler som kan omformas till ett uppföljningsregister för screening.

Nu, när studien börjar vara klar med inklusionen av screeningdeltagare, anser RCC i samverkan att det är hög tid att påbörja införandet av ett nationellt screeningprogram för tarmcancer i alla landsting och regioner. En rad förberedande insatser och överväganden behöver dock fortfarande göras för att efterfölja nationella och internationella rekommendationer.

Förslag till införande

RCC i samverkan föreslår att ett nationellt program för tarmcancerscreening införs i enlighet med Socialstyrelsens rekommendation i vardera landsting, det vill säga att alla kvinnor och män i åldern 60–74 år erbjuds lämna in ett avföringsprov, som analyseras för förekomst av blod med så kallad FIT.

Genomförandet av SCREESCO-studien har gjort att alla landsting som varit med i studien arbetat upp rutiner så att de kan hantera ett sådant införande.

Det finns dock framförallt två viktiga faktorer att beakta vid ett nationellt införande:

1. Ett fullt införande av tarmcancerscreening (dvs att inbjuda samtliga kvinnor och män i åldern 60-74 år) kräver att man genomför ett stort antal koloskopier. I dagsläget bedöms såväl arbets- som Samverkansgruppen att få landsting har resurser och uppbyggd koloskopikapacitet att klara screening av hela ålderskategorin redan från start.
2. Införande av allmän screening kan komma att påverka utvärderingen av SCREESCO-studien och olika statistiska modeller behöver övervägas för att justera för individer i screeningpopulationen som erbjuds screening inom ramen för ett allmänt screeningprogram.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår RCC i samverkan att alla landsting startar införandet i slutet av 2019 genom att bjuda in den årskull som det året fyller 60 år och därefter successivt bygger ut programmet så att screening erbjuds vartannat år tills deltagarna fyllt 74 år.

Ett sådant införande leder till betydligt färre koloskopier de första åren och ger landstingen mer tid att bygga upp ytterligare resurser för en fullskalig screening. Motsvarande metod användes vid införandet i t.ex. Finland och Stockholm. Justering av analyserna i studien kommer att behöva göras med tanke på att delar av kontrollpopulationen blir erbjuden screening. För att belysa behovet av justering av analyser och de etiska dimensionerna i införandet av screening, inhämtar RCC i samverkan synpunkter från ordförande i Statens medicinska råd samt sammankallande till SCREESCO-studiens säkerhetskommitté under 2018. Detta samråd hindrar på intet sätt start av screening 2019.

Arbetsgruppens överväganden

Arbetsgruppens överväganden, som ligger till grunden för förslaget, berör val av screeningmetod, resursåtgång, konsekvenser för SCREESCO-studien, IT-system, kvalitetsaspekter, patologi och kommunikation.

Val av screeningmetod

Socialstyrelsen rekommenderar tarmcancerscreening med avföringsprov (fecalt immunologisk test, FIT). Provet känslighet resulterar i att 2 procent av alla screenade får ett positivt testsvar och ska därför genomgå en efterföljande koloskopi.

Då rekommendationen föreskriver att alla mellan 60-74 års undersöks med avföringsprov vartannat år, kommer 16 000 screeningdeltagare per år behöva genomgå en koloskopi när screeningprogrammet är fullt utbyggt.

Resurser

Enligt punkt 14 i Socialstyrelsens riktlinjer för införande av screening, ska huvudmannen säkerställa att det finns erforderliga resurser för screeningen innan den startas. Detta för att det är viktigt att man får komma för efterföljande koloskopi inom rimlig tid ifall man har gjort ett positivt screeningprov.

Baserat på den kartläggning arbetsgruppen genomfört i landet anser gruppen att koloskopikapaciteten är otillräcklig i en majoritet av landstingen för att klara totalt 16 000 screeningkoloskopier per år.

I SCREESCO har ca 3500 koloskopier utförts per år. Det stora hindret som studien har brottats med mest är att kunna genomföra koloskopierna, då en stor del av landstingen har brist på resurser för att genomföra tillräckligt antal koloskopier. När man startar med den första årskullen så innebär detta cirka 2000 koloskopier, det vill säga mindre än vad SCREESCO har krävt.

Region Stockholm-Gotland har genomfört screening sedan 2008 och här har tillräckliga resurser gradvis byggts upp under större delen av perioden. Ingen av de övriga regionerna förefaller ha kapacitet att starta ett screeningprogram som inkluderar alla årskullar samtidigt.

Nuläget

I dagsläget utförs ca 120 000 koloskopier per år i Sverige. Antalet koloskopier som utförs – uttryckt i undersökningar per 100 invånare och år – varierar mellan 1,8/100 (i Stockholm) till 1/100 (i omkring hälften av landstingen) och ned till 0,5/100 (i de landsting som gör minst). Målet för screeningprogrammet bör vara över 1,5/100 i hela landet för att programmet ska kunna genomföras utan undanträngning av den koloskopi som behövs i sjukvården.

Krav på resurs- och kompetensförstärkningar

Införandet av standardiserade vårdförlopp (SVF) har också medfört ökade behov av koloskopi. Införandet av generell screening kommer höja kraven ännu mer, dels på fler skopister, dels på en bättre infrastruktur än den vi har idag.

Studier av koloskopikvaliteten i landet talar för att det också finns brister i hur de utförs. Det behövs således även betydande utbildningsinsatser. Sådana har inletts som en del av satsningen på SCREESCO, men de behöver fortsätta. Framförallt bör en stor satsning på endoskoperande sköterskor genomföras så att sköterskor kan utföra en större andel av skopierna (task-shifting).

Erfarenheten från SCREESCO är att sköterskor utför många skopier med hög kvalitet. För närvarande fylls inte kurserna beroende på att antalet sökande är för lågt. En bidragande orsak kan vara att utbildningen (30 högskolepoäng) på deltid ffa ges i Stockholm, (det har funnits i Göteborg och Blekinge) vilket medför praktiska och sociala problem för presumtiva deltagare. En utbildning för att höja kvaliteten på koloskopierna av koloskoperande läkare och sköterskor har inletts sedan tre år och behöver fortsätta och utvecklas.

Övriga resurser, som hantering av utskick av inbjudningar, provtagning och analys av prover, kontakter med deltagare finns det teknik för men behöver resurssättas. Ett FIT-test kostar ungefär 75 kronor per test+ utskickskostnad.

Enligt arbetsgruppen utgör behovet av kirurgiresurs inget problem. Antalet tumörer som kräver kirurgi kommer att öka i början av screeningen men minskar under åren då förstadiet till tumörer avlägsnas vid koloskopierna. När man hittar fler förstadiet och tidiga tumörer minskar till viss del behovet av mer avancerad kirurgi.

Konsekvenser för screeningstudien

Studien startade inklusion av deltagare 2014 i 18 landsting och kommer inkludera 90 000 60-åriga personer under åren 2014-2019. De sista inbjudningsbrevplaneras att skickas ut under 2019.

Målsättningen med studien är att visa om screening kan minska uppkomst av och dödlighet i tarmcancer, men framförallt att belysa vilken metod som är bäst; screening med avföringsprov eller direkt koloskopi. Deltagarna ska observeras avseende insjuknande och död i tarmcancer i 15 år efter genomförd undersökning.

I studien ingår även undersökningar av deltagarnas upplevelser och hälsoekonomiska beräkningar.

I utvärderingen av SCREESCO-studien kommer man att behöva ta hänsyn till i vilken utsträckning studiepopulationen erbjudits screening och olika statistiska modeller värderas för att korrigera för detta.

IT-system och kvalitetsaspekter

För att kunna följa och kontrollera kvaliteten, och därmed effekter av screening, är IT-system och register helt nödvändiga. I SCREESCO-studien har man byggt upp system både för att kalla deltagare och följa upp resultat av tester. Det finns även ett studieregister för att registrera koloskopier, som kan byggas om till ett uppföljningsregister för koloskopier.

Stockholm-Gotlandsregionen behöver uppdatera sitt kallelsesystem och avser att i samarbete med Västra Götalandsregionen bygga ut systemet för att anpassa det till de krav som screeningverksamheten ställer. För landsting som så önskar kommer det bli möjligt att ansluta till detta system mot en förvaltningskostnad.

Om flera landsting ansluter finns goda möjligheter att gemensamt bedöma och utveckla screeningprogrammets kvalitet, samtidigt som det blir möjligt att följa screeningdeltagare som flyttar inom landet.

RCC i samverkan har beslutat stödja utvecklingen av det koloskopiregister som finns i SCREESCO och utveckla det till ett kvalitetsregister för nationell screening. En registerstyrgrupp kommer att tillsättas. Förhoppningen är att alla landsting ser fördelen med att ansluta sig till registret då det är en av förutsättningarna för en god, nationell kvalitetskontroll.

Patologi

Cirka 30-40 procent av alla koloskopier som utförs i screening leder till att man hittar och avlägsnar en förändring som skickas för patologisk analys. Avlägsnandet och analyserna av dessa förändringar måste, liksom alla andra delar i screeningverksamheten, utföras med stor noggrannhet.

Fullt utbyggd kommer screeningen leda till att 5 000-6 000 preparat per år skickas för bedömning av patolog. Svensk patologisk förenings grupp för tarmpatologi (KVASt-gruppen) har deltagit i studiens arbete och patologer måste även framgent inkluderas i verksamheten.

Kommunikation

Ett införande av screening kommer att kräva stora kommunikationsinsatser gentemot olika målgrupper och i samverkan med flera aktörer. Inte minst måste befolkningen informeras och övertygas om vinsterna med tarmcancerscreening, då det som vid all annan screening är viktigt med ett högt deltagande.

Berörda delar av landstingen och vårdverksamheterna är viktiga vidareförmedlare av sådan information. Respektive landsting har ansvaret för den direkta kommunikationen med medborgare. Ett nära samarbete med landstingens kommunikationsfunktioner behöver etableras.

000215

På sedvanligt vis kommer RCC i samverkan och SKL att ge nationellt stöd i form av utveckling av enhetliga underlag och grundmaterial. Revidering av befintlig och framtagande av ny information på 1177.se kommer att lyftas inom ramen för det kontinuerliga samarbete med den nationella redaktionen, som etablerats som en del av cancerstrategiarbetet vid SKL.

000216

Landstingsfullmäktiges Beslutsärenden**§ 78 Svar på motion från Kjell Gustafsson (M): När skall Landstinget Dalarna börja genomföra tarmografi?**

Diarienummer LD18/01322

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige:

1. Motionen är med vad som anförts besvarad

Sammanfattning av ärendet

Kjell Gustafsson (M) har i en motion yrkat att Landstinget Dalarna inför tjock- och ändtarmsscreening.

Regionala Cancercentrum i samverkan kom i februari 2018 med en rapport som rekommenderar att alla landsting/regioner inför allmän screening för tarmcancer i slutet av 2019. Tarmcancer har bedömts vara lämpligt för screening dels för att det finns en bra screeningmetod samt för att tidig upptäckt av dessa cancerformer på ett positivt vis kan påverka både sjuklighet och dödlighet.

Rekommendationen föreslår att screeningen ska riktas till alla män och kvinnor i åldersgrupperna 60-74 år. Metoden innebär att alla medborgare i dessa åldersgrupper erbjuds att lämna ett avföringsprov som analyseras med avseende på förekomst av blod. Om blod kan påvisas i avföringsprovet erbjuds deltagarna en koloskopi.

Införande av screening innebär en betydande ökning av flera verksamheter, såsom skopi-, patologi- och röntgenverksamhet. Samtliga har redan idag långa väntetider för undersökning. Om införandet ska kunna ske utan

Utdrag exp 2018-05-29 till 1.
2.
3.

Vid protokollet :

Simone Nordkvist

Bestyrkes i tjänsten

[Intygarens namn]

undanträngningseffekter av den vanliga sjukvården behöver flera av dessa verksamheter ett betydande resurstillskott.

Landstinget Dalarna har initierat en samrådsgrupp för att ta fram ett underlag på vilka resurser som behöver tillföras eller tillskapas samt ta fram en plan för hur införandet kan ske. Gruppens arbete bedöms kunna vara klart under hösten 2018.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **Bilaga § 78 A**
- b) Motionen **Bilaga § 78 B**
- c) Slutrapport och rekommendation från Regionala Cancercentrum i samverkan **Bilaga § 78 C**